

PETER BIRRO:
"Vi har ett helt
oanständigt
klassamhälle,
som bara blir
mer och mer
orättvist."

CICZIE WEIDBY

Möblerar om i riksdagen

Efter valet:
I Malå är V
största parti

Stor medlems-
ökning - därför
gick de med

Fördjupning:
Klimatkrisen
och lösningarna

Så här kommer
du igång med
fotandet

FOTO: OLOF OHLSSON

10

Tårtfest i Eksjö

Partiföreningen i Eksjö startades i våras och har vuxit i rekordfart. Rött hälsade på när framgångssagan firades med tårtkalas.

FOTO: AGNES STUBER

18

En av 28 000

I år har det strömmat in nya medlemmar till Vänsterpartiet. Aysha Jones är en av dem. Läs om varför hon och flera andra gått med.

FOTO: AGNES STUBER

32

Kamp för bra kultur

Peter Birro är orolig för Sveriges politiska framtid. I en lång intervju pratar vi om politik och vikten av kultur i tider av osäkerhet.

Det är vårt arbete som håller ihop det här samhället – vi är så många som är så starka – men ändå har vi så lite att säga till om.

Amra Bajric, sida 22

Hör av dig till oss! Har du tips eller synpunkter till Rött? Skriv till oss och berätta!

Maria Carlsson, redaktör

Maria ser till att tidningen blir fylld av intressant reportage och intervjuer och att texterna håller. I det här numret har hon farit till Malå för att hälsa på.

Agnes Stuber, bildredaktör/ formgivare

Agnes ser till att det finns fotografier i numret och att allt blir formgivet. I detta nummer har även Jesper Weitz hjälpt till med formen.

Rött utges av Vänsterpartiet. Ansvarig utgivare: Aron Etzler **Redaktör:** Maria Carlsson maria.carlsson@vansterpartiet.se 076 816 53 68 **Bildredaktör & formgivare:** Agnes Stuber agnes.stuber@vansterpartiet.se **Omslag:** Agnes Stuber **Prenumeration & adressändring:** Pren. 200 kr/4 nr. Helene Ekberg, 08-786 42 61, medlemservice@vansterpartiet.se **Annonsinfo:** www.vansterpartiet.se/rott **Postadress:** Rött, Vänsterpartiet, Riksdagen, 100 12 Stockholm **Utgivning:** 4 nummer per år, ca 28 000 ex. **Tryck:** Billes AB, 2018. Extra nr beställs i Vänsterpartiets webbshop **före** tryck. Info i webbshopen!

Vänsterfest när V växer

Det var längesedan så många valde att gå med i Vänsterpartiet som det är just nu. Jag tror att jag delvis vet varför.

På många ställen där Vänsterpartiet varit som starkast var de sista veckornas valrörelse en utdragen festival av politik. Familjefester som fyllde parkerna, blåsorkestrar, musikfestivaler, möten och debatter om det allra viktigaste. När Vänsterpartiets cykelpatrull kom till ett nytt område applåderade folk. Där Jonas Sjöstedt talade kom hundratals, ibland tusentals. På många av de ställen där Vänsterpartiet drog fram – som Majorna i Göteborg, Sorsele i Västerbotten och Tensta centrum utanför Stockholm – växte vi till 25 procent eller mer.

Valet ska ses mot en mörk bakgrund av växande högerextrema rörelser i världen och ett allt mer akut klimathot. Vad som inte är lika uppenbart är att den hotfulla situationen gör att fler än tidigare blir politiskt aktiva. Årets val i Sverige såg till exempel ett trendbrott för unga, som går in i politiska partier och ungdomsförbund. I många europeiska länder växer just vänsterpartierna. Det är en ny vänstergeneration, övertygad om att de stora problemen måste lösas, och som istället för att se enskilda problem, ser sambanden mellan klimathot, fascism, kvinnors rättigheter och det ekonomiska systemet.

Kriser innebär inte bara elände – de erbjuder en realistisk chans att göra någonting åt saker som är grundläggande fel. För första gången på mycket länge diskuteras nu de problem som aldrig lösts: Hur kan vi ändra fördelningen så att inte allt mer går till den rikaste procenten? Hur kan vi få hela länder, istället för bara storstäder, att fungera för sina medborgare? Hur kan vi bygga ett bättre samhälle med de förändringar som krävs för att rädda klimatet? Hur kan kvinnor och män äntligen bli jämlika? Vad krävs för att demokratin ska vinna över desinformation och misstro?

Tider av förändring är inte så fridfulla som de verkar i historieböckerna. Det är tider av både hopp och förtvivlan, och det är just då folk tar ställning. Det är just nu vi behövs. Det är just vi, och alla andra goda krafter som finns där ute. Nu är det dags att förändra världen.

**Det är
just nu vi
behövs.**

ARON ETZLER

Malå visar vägen

Vänsterpartiet Malå har bjudit in kommunens invånare för att fira V:s framgångar och samtala om kommunens framtid.

- V största parti

Klyftorna mellan stad och land ökar och ses ofta som en av anledningarna till SD:s framgång. Men i inlandskommunen Malå är det Vänsterpartiet som står för hoppet.

V

issierligen har föreningen annonserat på Facebook och försökt sprida informationen i sina nätverk. Men när kaffetermosarna är fyllda och utplacerade och gräddrulltårtan med hallon i V-formationer framställd vet de fortfarande inte hur mötet ska bli. Kommer det komma någon? Oron är obefogad. In i det lilla studierummet på ABF i västerbottniska Malå flödar en jämn ström av människor, platserna blir snabbt upptagna. Efter att ha blivit största parti i kommunvalet har V Malå bjudit in alla invånare till möte. Vissa har för första gången röstat vänster. En av dem är pensionären Anita Östlundh, som har slagit sig ner på en av stolarna.

– Jag har varit politiskt otrogen. Jag är egentligen socialdemokrat, berättar hon.

Anledningen till att hon är här är restaurangen, samlingspunkten för de äldre i byn. Förra året togs beslut om att den ska lägga ner och nu kämpar Anita Östlundh, som har sin mamma på seniorboendet i närheten, för att ändra det beslutet.

– Nedläggningen drabbar så många. Det är 22 personer som äter där varje dag. Där är det aktiviteter, man spelar bingo och så är det underhållning. Många är ju pigga, de har en enorm gemenskap.

– Vi har haft namnlistor och fått in 1 200 namnunderskrifter. Det är en stor del av befolkningen. Ändå stänger de den, berättar hon.

Orsaken till stängningen stavas besparingar. För trots att Malå har den lägsta utvandringen i landet (endast två personer flyttade för att bosätta sig utomlands förra året) är det desto fler som flyttar till andra platser i Sverige. På 25 år har befolkningen minskat

Fullträff. Kicki Lindholm (tv) har tillsammans med 30 andra Malåbor tagit sig till träffen på ABF.

med en fjärdedel. Och precis som många andra inlandskommuner med en krympande befolkning leder det till ekonomiska problem. Enligt en översyn som Sveriges kommuner och landsting har gjort behöver Malå spara 20 miljoner kronor fram till 2020. En saftig summa för en kommun med cirka 3 000 invånare.

Besparingskraven har inte enbart drabbat matsalen, även den rejält slitna simhallen har nyligen stängt. För de barn som ska lära sig simma är det badhuset i grannsamhället några mil bort som gäller. En mamma berättar att det har påverkat simundervisningen: "Förra året, när de gick i trean, var de och simmade fyra gånger under höstterminen. Mina barn har inte tagit djupaprovet ännu. Och de som går i sjätte klass får ingen simundervisning alls. Det finns inte i skolans budget".

– Jag har fått den informationen också. Simning är obligatoriskt i ämnet idrott om jag minns rätt. Det är klart att det är ett problem om man inte kan hålla läroplanen, säger Lennart Gustavsson, gammal idrottslärare och Vänsterpartiets tilltänkta kommunalråd i Malå.

Dags att sätta press

En annan partimedlem, Marjet Gustavsson, menar att det är dags att sätta lite press nationellt:

– Jag är övertygad om att man måste vara lite tuffare mot det nationella, inte tänka att man måste klara allting själv. Man måste kanske lyfta luren och ringa och säga att man till exempel behöver en nationell satsning på badhus i glesbygd. Var lite på!

Kanske är det tack vare den kämpaglöden som Malåborna valde att rösta vänster i valet. Besparingar och nedläggningsbeslut ledde inte till högerpopulism och SD-framgångar som på så många andra ställen. Istället blev det Vänsterpartiet som gick starkt framåt och ersatte S som största parti.

– SD är inte så starka här, de är inte organiserade. Och Vänsterpartiet är ett parti som kan möta förväntningar, vi vågar stå för något annat, menar partimedlemmen Anna Harr.

Och så är det Lennarteffekten. Från att ha suttit i riksdagen i två mandatperioder och däremellan mellanlandat i Umeå under några år flyttade den nyblivna pensionären Lennart Gustavsson i våras tillbaka till Malå. Ganska snart gav han sig in i kommunpolitiken. Det gav resultat. Efter det att rösterna var räknade blev Vänsterpartiet med marginal största parti i Malå. De flesta är överens om att Lennarteffekten existerar, stor tilltro knyts till hans förmåga att ordna upp saker och ting.

– När vi flyttade tillbaka tänkte jag att jag skulle bli pensionär och klyva ved. Men så kände jag att jag ville göra något annat också. Och då valde jag att ge mig in i lokalpolitiken. Jag känner en slags återbetalningsplikt. Och så är jag så pass självgod att jag tror att jag har skaffat mig en del kompetens och erfarenhet som kan komma malåborna till del.

Inne på mötet i studierummet har deltagarna kommit fram till en av kommunens stora utmaningar, den att skapa framtidshopp i tider av åtstramning.

Fakta om Malå

Malå ligger i Västerbottens inland, ungefär 12 mil från Skellefteå. Ungefär 3 200 invånare bor i kommunen. Det gör den till en av Sveriges minsta kommuner.

Skog- och gruvverksamheten har dominerat näringslivet under långa tider.

Malå kommun ingår i det samiska förvaltningsområdet. Det innebär att Malå har ett utökat ansvar att erbjuda service på samiska.

Lennarteffekten. Lennart Gustavsson, tilltänkt kommunalråd, har ordnat upp saker och ting i kommunpolitiken.

"Jag känner mig stolt, men någonstans känns det som att det inte är okej att vara stolt."

– Man måste kunna måla upp att nånstans inom en inte alltför lång framtid så kommer det att bli bättre. Nu får vi skära ner och glaset är lite sådär halvtomt, men vi ser någon slags ljusare framtid och därför så vill vi bo kvar här och folk vill flytta hit, menar Lennart Gustavsson.

Hos invånarna i Malå finns en rädsla att nedskärningarna ska få folk att tappa gnistan. En kvinna som jobbar inom skolan bryter in:

– Varje höst när man börjar så får vi höra hur dåligt det är och hur man måste spara. Man får aldrig höra att nu så ska vi satsa, nu ska man göra något positivt i skolan.

Besökaren Kicki Lindholm instämmer:

– Jag förstår vad du menar. Och ändå tror jag inte det finns en barn- och utbildningschef som inte har fått order om att "kom nu inte med ekonomi", därför att man trycker ner. Men lika förgrymmat återkommer det vid varje skolstart.

Hög sjukfrånvaro

Kanske är den dystra bilden en anledning till att Malå kommun har den högsta sjukfrånvaron i hela landet. Hela 9,8 procent av de kommunanställda är sjukskrivna, något som gör Lennart Gustavsson bekymrad.

– Vi har höga sjuktal. Det är mycket psykisk ohälsa. Det kostar pengar och det är klart att man måste fråga sig "Hur är jobbet?". Hur ser arbetets utformning ut? Det handlar om ledarskap, men inte minst

rehabilitering. Den funkar inte bra. Det tar för lång tid innan du får en återkoppling.

Marjet Gustavsson menar att även här handlar det om att skapa hopp.

– Alla som arbetar i kommunen ska kunna vara glada och stolta över sin insats och känna att man är en tillgång och en del i ett sammanhang. Man måste tala med personalen när det blir förändringar. Som till exempel med matsalen. När det blir sparkrav sparar man en massa på smågrejer och tittar inte på det som kostar pengar; strukturer, tjänster och organisationen som helhet.

Besökaren Kicki Lindholm håller med.

– Jag tror det är så otroligt viktigt att vi kan skapa en framtidstro för barn och unga. Mycket handlar om besparingskraven och den dåliga ekonomin – ishallen har söndrigt aggregat, simhallen läggs ner – och det inte finns någon framtidstro. Jag vill att man ska kunna vara stolt över sin kommun, säger Kicki Lindholm.

– Jag känner mig stolt, men någonstans känns det som att det inte är okej att vara stolt.

Hennes ord får instämmande mummel: "Vi har skidbacken och laven. Det är int bara badhuse", säger någon.

Malå ligger vackert beläget, omgärdat av berg och vatten. Skidbackarna slingrar sig nedför Tjamstaberget, bara några hundra meter bort från stadskärnan och den gyllene triangeln bestående av apoteket, mataffären och Systembolaget. Det är lätt att förstå varför Malås kommunslogan är "Malå – med allt så nära". ▶

Välkomnar. Partimedlemmen Marjet Gustavsson öppnar upp mötelokalen i Malås ABF-hus.

På bordet ligger tårtan framdukad – det blir inte mycket kvar efter mötet.

– Min dotter var här på sportlovet och hon kom hit på påsken och sa att hon inte förstår varför man inte marknadsför det. Det är ju perfekta barnbackar, varför ska alla Stockholmare åka till Österrike? menar Anita Östlundh.

För vänsterpartisten Kim Bergström är just framtidstron en anledning att engagera sig politiskt.

– Jag har ju tänkt fortsätta bo här. Och jag har barn, fjärde barnet kommer i november. Så jag vill ju vara med och se till så att det blir bra, säger han.

– Malås ekonomi har ju varit som ett sjunkande skepp, men åtgärder har gjorts och vi vill fortsätta det arbetet tillsammans med Malås befolkning. Det känns ju häftigt att folk tror på att vi tillsammans med alla andra medborgare ska lyckas.

Återkommande möten

Inne i ABF-lokalen börjar luften ta slut. Frågorna kommer inte lika ofta, inte heller skämten. Av den stolta rulltårtan återstår bara grädde med fläckar av röd saft som flutit ut från hallonen. Under löften från Lennart Gustavsson om att ha återkommande möten avslutas just denna träff. För honom är den här typen av forum ett sätt att få med folk på tåget.

Kommuner där Vänsterpartiet är starka

Sorsele	36,45	Kramfors	14,24
Degerfors	35,68	Arvidsjaur	13,22
Malå	32,44	Stockholm	13,03
Arjeplog	27,09	Vännäs	12,84
Hällefors	20,99	Gällivare	12,79
Fagersta	19,22	Göteborg	12,56
Pajala	18,14	Storuman	12,35
Umeå	16,24		

– Besparingar är ju ingen valvinnare. Men däremot är ju trovärdighet det. Och jag tror att med den här typen utav möten kan vi skapa en förståelse för att kommunen inte kan fixa allt.

– Det vi har sagt i valrörelsen är att det är en smal väg framåt som man går, utsvävningarna blir inte så stora. Men för den sakens skull är det jättebra att ha en ideologisk ryggrad, värderingar som man utgår från. Vi kommer att behöva dagtinga med våra samveten, vi kommer behöva göra kompromisser på olika sätt och vis, men vi gör det ändå utifrån en grundläggande värdering, menar han.

Dessutom är mötena ett sätt att dra fördel av att de är en liten kommun:

– Det är ganska precis 2000 personer som röstade i kommunvalet. Vi har 25 platser i fullmäktige. Det innebär att det går 80 personer per fullmäktigeledamot. Det är så nära direktdemokrati man kan ha.

– Vi vill få igång en diskussion och dialog. Folk kan inte bara vara intresserade av politik vart fjärde år, menar han.

Utanför börjar det mörkna, solens sista strålar sveper över Tjamstabacken. Mötesdeltagarna drar upp dragkedjorna i höstjackorna innan de beger sig av hemåt.

Några minuter senare rullar buss 28 från Lycksele in på parkeringen. Det är busschauffören och vänsterpartisten Petter Lundström som precis gått av sitt pass.

– Kom det tretti pers? Jag som trodde det var ni som vart på mötet, säger han klenetroget till de få som dröjt sig kvar, medan han breder smör på en av de kvarvarande Hönökakorna.

– Det var både socialdemokrater och liberaler här. Nöjdheten i Lennart Gustavssons röst går inte att ta miste på.

TEXT: MARIA CARLSSON

FOTO: JOHAN GUNSÉUS

Blodplättar med Birger

Våra riksdagsledamöter har många talanger, en av dem är mat. I detta nummer bad vi Vänsterpartiets riksdagsledamot Birger Lahti att dela med sig av ett recept.

- Min pappa gick bort i somras så detta recept blir en hyllning till honom. Han skulle ha blivit jätteglad om han fått veta att jag delar med mig av ett recept som han använde. När min pappa stekte dessa plättar brukade även barnen tycka om dem, säger Birger Lahti.

FOTO: WIKICOMMONS

Du behöver:

5 dl renblod	4 dl vetemjöl
5 dl mjölk	4 ägg
dryga 0,5 tsk salt	

1. Alla ingredienser vispas ihop i en skål. Låt gärna smeten dra en timme i rumstemperatur innan du börjar steka.

2. Att använda sig av en järnstekpanna är att föredra, plättarna blir godare i den tycker jag.

Lägg i en klick smör innan en ny smet hälls i, jag använder mig av en 24 cm stekpanna och till varje plätt används cirka 1 dl smet varje gång.

3. Stek plättarna i dryga medeltemperatur. Riktigt tunna plättar blir godast.

4. Jag brukar strö på pyttelite socker när jag lägger plättarna i en hög. Och så täcker jag med ett lock så att de hålls varma.

Njut av plättarna tillsammans med lingonsylt!

Det fräser till när Birger Lahti håller plättsmeten i pannan hemma i köket i Kaarnevaara.

FOTO: PÄIVI LAHTI

2B

Vänsterpartiet Eksjös
ordförande Alexan-
der Lowejko hälsar
välkommen.

Startade förening – ni kan aldrig ana vad som hände sen!

Vänsterpartiet växer så det knakar. Vi åkte till Eksjö för att ta reda på varför partiföreningen där ökar mest i landet.

I Eksjö är hösten sprakande färgstark. Det är söndag, solen skiner och i ABF:s lokaler hörs uppsluppet slammer ifrån köket. Idag bjuder partiföreningen på tårta för att fira framgångarna under valrörelsen 2018.

– Vi har vuxit från 16 medlemmar till 48 stycken, säger Alexander Lowejko som är ordförande.

Han berättar att några engagerade Eksjöbor hade möte i februari, för att sedan officiellt bilda partiföreningen i början av maj. En av dem var Ulrica Andrae, som nu sitter med i styrelsen.

– Jag har aldrig jobbat partipolitiskt tidigare men det kändes som ett naturligt steg, säger hon och förklarar att hon har varit aktivist länge.

– Först var jag tveksam till att bli politiker, men att V är så starkt feministiska och antirasistiska gjorde att det kändes självklart. När jag tänker efter har mina värderingar alltid stämt bäst överens med V, tillägger hon.

Ulrica Andrae är en av de nya medlemmarna i föreningen. Det är Alexander Lowejko också. Nästan alla

räknas faktiskt som nya, eftersom föreningen bara har funnits i drygt fyra månader. Under denna tid har medlemmarna satsat på att synas, genom att stå på torget i flera veckor innan valet. Valstugan köptes som färdig byggsats, efter att ha ansökt om pengar av distriktet.

– Jag var lite skeptisk i början men det var helt fantastiskt, säger Ch Gustafsson, som var en av dem som byggde ihop valstugan. Han berättar att de nyvärvade medlemmarna har visat starkt engagemang från start.

– Vi värvade en person som direkt drog på sig en väst och fick med en till. En annan nyvärvad medlem delade självmant ut flygblad i varenda trappuppgång i Marianne-lund.

– Det finns goda krafter i Eksjö, fyller Alexander Lowejko i.

**Det finns
goda krafter
i Eksjö.**

Ivriga inför möte

Medlemmarnas iver är tydlig även denna söndag. Inne i köket bryggs kaffe och snart är konferensrummet fullt av fikande deltagare. Årets första officiella möte ska börja. På plats är även nyblivna riksdagsledamoten

Tårtkalas. Medlemsantalet i Växjö har växt från 16 till 48 medlemmar. Det firas med tårta!

Ciczie Weidby, som berättar om flytten till Stockholm. Hon var med på uppstarten i februari och säger att hon redan då kände att det kommer gå bra för den här föreningen.

– Ni har så varm stämning, säger hon och bjuder in medlemmarna att besöka henne på jobbet, om man är nyfiken på hur det egentligen ser ut i ”maktens korridorer”.

Ännu en medlem

Projektorn knäpps på, slamret dämpas och precis innan mötet hinner börja ringer Alexander Lowejkos telefon. Det visar sig vara ännu en person som vill bli medlem.

– Stryk 48, nu är vi 49 medlemmar, ropar Alexander Lowejko glatt.

– Vi måste fylla på med fler stolar, påpekar en annan.

Den nyblivna medlemmen är Marcus Olsson, som anländer på cykel. Han har sett på Facebook att det är tårtkalas idag.

– Nu finns V plötsligt här i Eksjö, och när det faktiskt existerar ett forum där inneållet resonerar med mina egna tankar känns det bra att gå med, säger han och berättar att han alltid har haft sina politiska övertygelser hos Vänsterpartiet.

– Jag har länge känt att jag vill engagera mig på något sätt, tillägger han men förklarar att tiden inte riktigt har räckt till, vid sidan av barn, hus och jobb.

– Jag har starka åsikter om hur människor ska kunna ha det bra i samhället, men först och främst är jag här för att lära mig, säger Marcus Olsson.

Kunskap kommer han få, för föreningen planerar att starta studiecirkelar om allt från grundläggande politiskt förfarande till härskartekniker. Det ska även finnas en aktivitetsgrupp.

– Den ska jag gå med i, skratrar Ulrica Andrae.

I Eksjö känns luften krispigt ny.

**Stryk 48,
nu är vi 49
medlemmar!**

TEXT: ÅSA FISKÅARE

FOTO: OLOF OHLSSON

Andra föreningar som ökat stort i år

SMÅ- OCH MELLAN-STORA STÄDER

Eksjö

200 procent från 14 till 42 personer.

Perstorp

160 procent från 5 till 13 personer.

Nordanstig

156 procent från 9 till 23 personer.

Klippan

125 procent från 8 till 18 personer.

Torsås

122 procent från 9 till 20 personer.

I STORSTAD

Farsta

70 procent från 157 till 267 personer.

Hässelby-Vällingby

69 procent från 108 till 182 personer.

Bromma

62 procent från 105 till 170 personer.

Hammarby-Skarpnäck

59 procent från 284 till 452 personer.

Sollentuna

57 procent från 53 till 83 personer.

FOTO MILLARV BARRAZA

Medlemsboom. På torget i Farsta delar Marre Mayr och Joakim Olsson flygblad.

Röd lördag bakom lyft i Farsta

En levande förening, synlighet i lokalmedia och Röd lördag i Farsta Centrum. Det är några av förklaringarna till att Vänsterpartiet Farsta ökat sitt medlemsantal mest bland föreningar i storstäder.

Vänsterpartiet Farstas medlemsantal har stuckit iväg. Sedan årsskiftet har antalet medlemmar mer än fördubblats från 157 till 329 personer. Men det är ingen specifik medlemsvärkning som ligger bakom framgången. Istället lyfts andra förklaringar fram av föreningens två ordföranden, Marre Mayr och Joakim Olsson.

– Jag tror att det beror på att vi är levande förening. Vi är många aktiva medlemmar som hjälps åt tillsammans. Sedan sex år tillbaka har vi till exempel kunnat arrangera ”Röd lördag” i Farsta Centrum. En gång i månaden ställer vi ut ett bord, serverar fika

Sedan årsskiftet har V Farsta fördubblat antalet medlemmar.

och vi brukar bjuda in politiker som håller tal. Jag tror att folk som bor i området tycker att det är trovärdigt att vi syns så mycket mellan valen, säger Marre Mayr.

Marre Mayr och Joakim Olsson berättar att Vänsterpartiet Farsta var det enda parti som hade ett bord utställt varje dag i Farsta Centrum under valrörelsen. Det kunde till och med komma fram skolungdomar som undrade var de andra partierna var. Men föreningen har även lyckats synas bra på andra sätt.

– Lars Bäck har varit ordförande i stadsdelsnämnden under den senaste mandatperioden. Han är vänsterpartist och tidigare medlem av vår styrelse. Det har lett till att vi syns mycket i lokalmedia i frågor som handlar om det lokala styret, säger Joakim Olsson.

OSCAR NELSON

”Jag tror att folk som bor i området tycker att det är trovärdigt att vi syns så mycket mellan valen.”

Varför gick du med i V?

Nya medlemmar

Utifrån idéer om socialism, global solidaritet, antirasism, feminism och jämlikhet kan vi hitta lösningar på vår tids stora utmaningar.
Sadaf Bozaghian, Umeå

Jag har barn som jag vill ska växa upp i ett jämlikt samhälle, där alla människor har samma värde. Nu känns det så viktigt att verkligen ta ställning mot det kalla, egoistiska tänket.
Linnea Pettersen, Filipstad

Jag har nästan alltid röstat på V. Jag känner tillhörighet med att tänka solidariskt.
Katarina Nilsson, Sävsjö

Jag blev medlem i Vänsterpartiet eftersom det är ett antirasistiskt parti som (på riktigt) ser till alla människors lika värde.
Mikael Ivarsson, Västerås

Vänsterpartiet arbetar för just det Sverige som jag vill att mina barn och kommande generationer ska växa i: Ett rättvist, jämställt och hållbart samhälle.
Lorena Diaz Pohl, Falun

Jag har fått arbetarklassens perspektiv med modersmjölken. Nu kände jag mig redo att ta steget och är nu en stolt medlem i Vänsterpartiet.
Gunilla Annerljung, Göteborg

Vänsterpartiet är det enda partiet i riksdagen som bedriver politik som främjar arbetarklassen. Jag gick med i partiet för att fler av oss LO-anslutna behövs i det politiska arbetet.
Daniel Wiklund, Stockholm

När klimatet blir hårdare och vindar blåser med ökad rasism, homofobi och kvinnohat, vill jag vara en del av ett parti som aldrig någonsin kommer acceptera detta!
Ebba Andersson, Örebro

Dels för att stödja V:s kamp mot SD men också därför att jag ser V som en garant för en offentlig välfärds politik som motarbetar det splittrade samhälle vi fått.
Anders Rosén, Malmö

Solidaritets och jämställdhet, det är mitt Sverige!
Daniel Rahbi, Malmö

Jag röstar efter ideologi inte efter plånboken. Jag är pensionär och jobbar extra som personlig assistent. Det blir en bra inkomst och jag betalar mycket skatt. Men det gör jag gärna!
Yvonne Marichal, Sundbyberg

Jag valde Vänsterpartiet för att de verkligen vill förändra Sverige och vill så mycket mer än bara pengar. Jag vill förändra världen. Vill du?
Sandra Lundblad, Fagersta

V har den allra bästa miljöpolitiken. En fråga som borde vara högst på allas agenda.
Mattias Ivarsson, Karlshamn

Nationalisterna och högern flyttar fram sina positioner, och det skrämmer mig.
Per Nilsson, Sölvesborg

Jag gick med Vänsterpartiet eftersom det är superkonstigt att inte vara socialist, antifascist och pro välfärd år 2018.
Geraldine Juárez, Göteborg

Jag har alltid stöttat koncept som grundas i allas lika värde. I Vänsterpartiet syns detta tankesätt på ett både tydligt och progressivt sätt.
Robin Graham, Sollefteå

För humanism, feminism och solidaritet. Tillsammans är vi starka.
Tide Garnow, Malmö

Vänsterpartiet har alltid fått mig att känna hopp om framtiden.
Jesper Aaröe, Göteborg

Jag har valt att gå med i Vänsterpartiet för jag tycker att vi ska hjälpa varandra i sann solidarisk anda istället för att knuffa ner varandra för att själv bli herren på täppan.
Linn Johansson, Gävle

Att Vänsterpartiet ställer solidariteten i främsta rummet är något som är värdefullt och viktigt anser jag.
Göran Wallin, Helsingborg

Hej Aysha Jones!

FOTO: AGNES STUBBER

Aysha Jones är ny medlem i Vänsterpartiet Tensta.

Aysha Jones är modebloggaren som tar ställning. Med 13000 följare på Instagram och några tusen bloggläsare per vecka hoppas hon få fler att gå i hennes fotspår.

Varför gick du med i V?

– Jag var på medlemsträff här i Tensta. En av mina vänner som är med sa "kom, det blir gratis mat". Och då tänkte jag, "Aja, jag går dit och hänger lite". På träffen ställde jag en massa frågor, men kände inte riktigt att jag fick svar på det jag undrade.

Personligt

Ålder: 33

Familj: Tre barn,

13, 8 och 7 år gamla

Bor: I Tensta sedan tonåren.

Jag kommer förmodligen alltid bo här.

Gör: Just nu föreläser jag mycket och försöker att hitta mig själv.

Vill du veta mer om Aysha Jones?
Läs hennes blogg på www.ayshajones.com eller [lamayshajones](#) på Instagram.

Jag ville ha svar på vad politik är och hur det påverkar en vanlig människa. Politiken behöver bli enklare, du ska inte behöva läsa statsvetenskap för att förstå.

Men efter att jag pratat en massa med en vän som är bra på att göra politiken enkel kände jag bara att det är dags nu.

Vilka frågor är viktiga för dig?

– Jag bad ju er komma hit till exempel. Jag har alltid bott i förorten och kommer förmodligen alltid att bo i förorten. Det tycker jag är viktigt. Det politiska klimatet för förortsbor är inte alltid idealiskt. Det är som att man stämplar oss och tycker en massa om oss, men det är inte någon som frågar oss vad vi vill påverka och vad vi vill få gjort. Det är bara "Ja, men vi tycker att Tensta och Rinkeby är en no go-zone".

Men det här är världens finaste plats att bo på. Jag behöver aldrig oroa mig.

År jag sen från jobbet vet jag att mina barn har någonstans att gå i grannskapet. Skulle jag mot all förmodan inte ha mat på bordet skulle jag kunna knacka på hos vilken granne som helst och säga "Vi har inget käk, vad har ni att bjuda på?" och folk skulle öppna upp dörren. Samma sak på gator och torg, här finns det en gemenskap. Folk vill göra gott, de försöker göra gott, men de blir systematiskt förtryckta och tillbakahållna. Det är sådana saker som jag vill lyfta och berätta, men inte utifrån att någon annan ska

Genom mode och skönhet vill jag ändra hur samhället ser ut.

tala om för oss vad som är bra och rätt för oss.

Du jobbar med mode, en industri som ofta beskylls för att förstöra klimatet och ha dåliga arbetsvillkor i bland annat tillverkningsprocessen. Hur tänker du kring det?

– Jag jobbar i modeindustrin för att förändra. Det är och har alltid varit min politik. Genom mode och skönhet vill jag ändra hur samhället ser ut och hur man ser människor. Jag försöker tänka medvetet i vem jag köper ifrån, vad jag har på mig. Jag tror att man kan påverka genom medvetna val.

Arbetsvillkoren suger, men om ingen jobbar för att ändra det kommer det inte att förändras. Enligt mig är mode en viktig politisk aspekt som inte är klassad som politik. Ingen är naken. Alla behöver kläder, det är en så stor del av samhället. Vad människor har på sig är det första vi ser, det är vad vi dömer folk utifrån.

Kommer du engagera dig politiskt nu?

– Det jag vill göra är att agera. Jag vill agera mer medvetet för att förändra. Jag är en aktivist. För alla som följer mig är jag en aktivist. Men sen är jag styrd av att jag är kopplad till många varumärken och är jag för mycket aktivist gör det att jag tappar samarbeten och inte kan försörja mig själv. Jag kan inte vara så "outsproken". Men jag tror att jag vill strunta mer i det. Den som är först får alltid ta smällen och för att förändra får väl jag vara den som går ut och tar de smållarna. Samhället behöver sådana som mig.

MARIA CARLSSON

Bara Rött

En buss som kör 83 km släpper ut lika mycket som en icke-vegetarisk familjemåltid.

RÖTT I SIFFROR:

1/3

Så stor andel av de pojkar som genomgått åldersbedömningstest kan vara felbedömda. *Källa: SvD.*

17 st

Så många nya sjuksköterskor har anställts på akutmottagningarna i Hudiksvall och Gävle sedan arbetstiden kortades. *Källa: SVT.*

83 km

Så långt kan en buss köra innan den har släppt ut lika mycket som en familj på fyra personer som äter en icke-vegetarisk måltid. *Källa: World Meat Free Week.*

7 av 10

Så många svenskar har gått till jobbet någon gång senaste året, trots att de varit sjuka. *Källa: Arbetsmiljöverket.*

5 VÄXTER FÖR DIG MED LITE LJUS HEMMA

Rötts formgivare Agnes Stuber gav i september ut boken *Krukväxter för alla*. Här ger hon fem tips på växter som klarar av att stå mörkt:

1. Garderoobsblomma

Som du hör på namnet är det här den bästa växten att ha i mörka vrår. Den fortsätter växa för glatta livet.

2. Gullranka

Kan växa även i ett fönsterlöst badrum.

3. Silverkalla

Kräver varken mycket ljus eller mycket vattning.

4. Fredskalla

Silverkallans fulare kusin.

5. Svärmorstunga

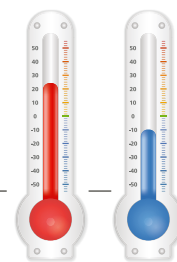
Typisk institutionsväxt, men på senare tid har det kommit många finare sorter att experimentera med.

Nyckel till framgång: Osjälviskhet

Osjälviska personer är lyckligare, får fler barn och högre lön. Med andra ord, det lönar sig att vara vänster. *Källa: Stockholms universitet.*

RÄTTELSE

I Nr 2-2018 hittade vi inga fel. Skönt det! /Redaktionen

Vi tar tempen

Röd och het eller blå och kall? Vem hamnar på plus och vem på minus? Rött vet!

+40 Det blev stående ovationer när fredspristagaren Dr Denis Mukwege avslutade sitt föredrag på en fredskonferens såhär: "Låt oss kräva en sanering av den finansliberalism som orsakat så mycket lidande i världen. Låt oss göra oss fria från skrupelfria företag och deras skamfulla exploatering av naturtillgångar. Då kommer fred och broderskap tillbaka och vi kan bygga en ny värld som inte styrs av de starkaste."

+24 Maja Lundgren – författaren som förebådade #metoo. I romanen *Myggor och tigrar* kallades "Kulturprofilen" Jean-Claude Arnault "Jean-Claude utan Nåd, en erotikens Groucho Marx". Tio år före de 18 kvinnornas vittnesmål om hans övergrepp blev författaren hånad och kallades psykiskt instabil.

+2 Björklunds make over. I valrörelsen lämnade Björklund de snälla kostymerna och trädde ut i slimmad skjorta. Nu undrar vi om Liberalerna köpt sin politik på samma militära överskottslager?

-28 Penningstinna Leif Östling är känd för att ha kommenterat det svenska skattesystemet med: "Vad fan får jag för pengarna?" Nu påstår han att det är genetiskt att vissa är fattiga och andra rika, i samband med att ha startat ett äldreboende för rika.

-40 "Å nationens vägnar vill jag be om ursäkt till Brett och hela familjen Kavanaugh för den fruktansvärda smärtan och lidandet ni tvingats utstå", snyftade president Donald Trump när han lyckats baxa in Brett Kavanaugh i USA:s högsta rättsliga instans.

PIGG EFTER VALET? TACKA V FÖR DET!

En ny studie visar att arbetsmoralen går ner om det politiska parti du röstade på i valet inte fick ett bra valresultat. Forskare bakom studien säger att många väljare har en stark politisk identitet och att förlora ett val alltså påverkar på ett personligt plan. Så om du känner dig lite extra pigg kanske du kan tacka V:s valframgång. *Källa: P3 nyheter.*

RÖD SOPPA MED GRÖNT INNEHÅLL

Få som sett ett lönnträd om hösten tvivlar väl på naturens sanna sympatier. Men för den som vill ha extra röd feeling tipsar vi om denna soppa från Sebastian Schauermanns kokbok *Vegansk snabbmat*. Zuppa di fagioli är en italiensk soppa, lätt att tillaga och väldigt god.

Du behöver:

1 hackad gul lök

1 hackad vitlöksklyfta

1 morot i små tärningar

2 stjälgar blekselleri i små tärningar

½ röd paprika i små tärningar

3 dl passerade tomater

200 g kokta vita bönor

50 g pasta, helst orecchiette + 2 dl pastavatten

10 g oregano (ca ½ kruk) ELLER 5 g torkad oregano

olivolja att steka i + att ringla på

salt och svartpeppar

bröd

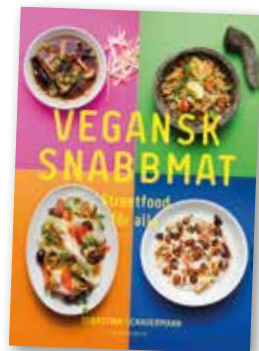
1. Fräs lök, vitlök, morot, blekselleri och paprika i en kastrull med olja på svag värme i cirka 10 minuter så de blir mjuka och glansiga. Salta och peppra under tiden det fräses så mjuknar grönsakerna fortare.

2. Tillsätt passerade tomater och vita bönor och låt soppan småputtra på svag värme under tiden du kokar pastan.

3. Sätt på en kastrull med saltat pastavatten. Släng ner pastan när vattnet kokat upp och koka endast halva tiden av vad som står på förpackningen.

4. Plocka upp pastan med en hålslev och lägg den i soppan tillsammans med ca 2 dl av pastavatten. Riv ner den färska oreganon (eller lägg i den torkade) och låt soppan puttra tills pastan är mjuk och god.

5. Smaka av med salt och peppar. Ringla gärna också lite extra olivolja på soppan vid servering och servera med gott vitt bröd så att du kan suga upp det sista i tallriken.

Tips! Lyft upp pastan med en hålslev och lägg ner i såsen eller soppan. På så sätt följer lite av vattnet med. Det redar av och ger en god krämig smak.

VINN EN BOK!

Vad vill du ha mer av i tidningen? Vad ska vi tänka på till nästa nummer? Skicka en kommentar till oss om detta nummer, så har du chans att vinna en bok!

Adressen hittar du på sida 2. Du kan välja mellan Agnes Stubers *Krukväxter för alla* och Sara Stridsbergs *Kärlekens antarktis*. Skriv vilken bok du vill ha!

Kära Jonas!

Under valrörelsen kunde den som ville få råd av Vänsterpartiets ordförande Jonas Sjöstedt. Nu vill vi ge Rötts läsare samma chans. Maila din fråga till oss, eller skicka ett vykort på posten. Adress hittar du på sida 2.

Prenumerera på Fronesis

Som läsare av Rött får du just nu 10% rabatt på en årsprenumeration på Fronesis. Skriv "Rött" i meddelandefältet när du tecknar prenumeration via vår hemsida.

I Fronesis finner du vår tids främsta samhällsteoretiker, i tematskt välkomponerade volymer.

Gilla Fronesis sida på Facebook för uppdateringar om nya nummer, seminarier och annat som händer. Köp lösnnummer eller teckna prenumeration på www.fronesis.nu

Annons

Ciczie Weidby är en av tio nyinvalda riksdagsledamöter. Hon vill den kommande mandatperioden jobba med frågor som strejkrätten, arbetstidsförkortning, hyvling och begränsningen av bemanningsföretag.

Från bokhyllan Billy till talarstolen

Ciczie Weidby lämnar lokalpolitiken i Jönköping och jobbet på Ikea för att ta plats i riksdagen. Hon vill använda sin fackliga erfarenhet och målet är arbetstidsförkortning.

Vänsterpartiet har fått sju nya mandat efter årets riksdagsval och en av de nya riksdagsledamöterna är Ciczie Weidby. Med ett stort politiskt och fackligt engagemang i bagaget har hon nu tagit plats i arbetsmarknadsutskottet.

Även om hon suttit i Jönköpings kommunfullmäktige förra mandatperioden är det skillnad på politik och politik. Inte bara de politiska frågorna ändras, också arbetsplatsen är ny.

– Jag har precis lärt mig att hitta från tågstationen till riksdagen, och jag är bekväm med var vi har vårt kontor. Vi har pratat mycket om hur utskottsarbetet går till, och jag har försökt översätta det från hur arbetet i nämnden i kommunpolitiken fungerar

– Men det känns ju läskigt, här är det verkligen stora frågor och saker som kan ta lång tid. Hemma kan något valsa i en nämnd i kanske max ett år, men oftast kortare tid. Här ska det ju tillsättas en utred-

ning, eller betänkas – saker och ting kan ta mycket längre tid att få frukt. Då blir det frustrerande att tänka att man bara har fyra år på sig. Det är rätt kort tid, egentligen, säger hon.

Hemma i Jönköping har hon utöver kommunpolitiken jobbat mycket med fackliga frågor på arbetsplatsen Ikea. Trots att hon bytt Ikeas köksavdelning mot riksdagens plenisal är identiteten som arbetare väldigt stark hos Ciczie Weidby:

– Alla fackliga förtroendeuppdrag jag haft har jag haft för att jag också är arbetare på golvet. Det är min identitet, jag är kökssäljare på Ikea och mina arbetskamrater har sagt att jag ska vara deras representant och prata för dem. Nu ska jag ju egentligen fortfarande göra det, jag ska representera de som valt mig och föra deras talan. Skillnaden är att på jobbet är jag ju alltid på jobbet, jag sitter i matsalen med mina arbetskamrater och lyssnar på dem. Här kommer jag vara bland andra människor som också är politiker. ➤

**Det är min
identitet, jag är
kökssäljare på
Ikea.**

Nyvald.

Ciczie Weidby sonderar terrängen på nya arbetsplatsen där hon och 27 andra ledamöter ska driva vänsterpolitik.

Några veckor efter valet hälsar Ciczie Weidby på i Eksjö. Läs det reportaget på sida 10.

FOTO: OLOF OHLSSON

"Jag tror inte jag kommer tappa känslan för vad verkligheten är, det går väl inte på fyra år."

För att inte tappa verklighetsförankringen har hon lovat att hälsa på regelbundet på det gamla jobbet.

– Jag har en kollega som sitter på HR-administration, vi brukar alltid ta en fredagscigg, så det har jag lovat att vi ska fortsätta med. Det tror jag är skitviktigt, att de gamla arbetskamraterna inte ska tänka eller tro att jag dragit till Stockholm och blivit för fin eller så. Jag jobbar ju fortfarande där, jag är bara tjänstledig just nu. Jag tror inte jag kommer tappa känslan för vad verkligheten är, det går väl inte på fyra år.

Hon betonar vikten av att ha kvar och vårda förtroendet hon haft från sina arbetskamrater på Ikea, trots att alla inte haft samma politiska övertygelse. Hon menar på att ett förtroende tar lång tid att bygga upp, men går att bli av med väldigt lätt.

De fackliga hjärtefrågorna tar hon med sig in i riksdagen. Som ersättare i arbetsmarknadsutskottet har hon hand om de frågor som ligger närmast.

– Jag vill fortsätta driva de frågor som redan är prioriterade av Vänsterpartiet på området – strejkrätten, arbetstidsförkortning, hyvling och begränsningen av bemanningsföretag. Sådana frågor som också är viktiga för mina kamrater i LO-kollektivet.

Hur kan Vänsterpartiet bli bättre på att fånga upp de fackligt engagerade?

– Det är egentligen bara att visa vilka vi är. Ju fler sådana som jag och Jessica Wetterling, som kommer direkt till riksdagen från jobbet som stödassistent, tar plats i riksdagen desto bättre. Vänsterpartiet har ju alltid varit det bästa arbetarpartiet, men vi har inte profilerat oss som det. Är vi tydliga kommer folk märka det. Att vi pushar varandra i det vänsterpartistiska fackliga nätverket, att vi också tar plats på både regional och kommunal nivå.

– Det är nog många av oss som har tänkt och trott att finrummen löser vi inte, vi spottar i näven och vi jobbar och möjligen kan vi sitta ner och förhandla. Vilket ju faktiskt är ganska avancerat, för du måste kunna och veta saker för att göra det. Det är nog många som trott att det inte är deras grej att ta på sig en kavaj och sitta på möten. Men jo, det är det faktiskt!

Politiken är som sagt inget nytt för Ciczie Weidby. Hon har haft ett driv sedan tidig ålder – hennes politiska resa började i Ung Vänster på 1990-talet, med affischeringar och aktioner mot den lokala porrbutiken i Huskvarna.

Ciczie Weidby är inte rädd för att tappa fotfästet.
- Jag har en kollega som sitter på HR-administration, vi brukar alltid ta en fredagscigg, så det har jag lovat att vi ska fortsätta med.

– Jag var på min första Ung Vänster-kongress 1993. Det var ju helt omvälvande. Jag kan fortfarande komma ihåg vissa debatter, att vi satt länge – det var nattmangling, diskussioner långt in på natten. Jag var så imponerad över alla som vågade gå upp och tala. Jag trodde inte att jag skulle våga det!

Handfast förändring

När hon blev äldre började hon engagera sig i mer autonoma aktiviteter, som inte alltid var bundna till partipolitiken.

– Det där med aktioner, att göra någonting... Politik kan ju ibland vara ett ganska långsamt arbete för att få till en förändring, och det är inte alltid man har ro till det när man är yngre. Jag ville göra något handfast. Så därför blev det mer så, jag arrade kvinnokaféer, engagerade mig i kvinnojouren och hade ambition att plugga och bli socionom. Ett tag bodde jag i Malmö och jobbade på ett kriscentrum för misshandlade kvinnor och barn. Hela den svängen.

Socionom blev hon aldrig. Hon förklarar att hon var för mycket aktivist, och var rädd att ett jobb som tjänsteman skulle utarma hennes ideal.

Istället satte hon sig på en truck och började jobba på lager. Och där, bland hyllor och lådor och truckarnas elektroniska surrande, började hennes fackliga engagemang att gro.

– Det blev återigen det där handfasta. Att kunna göra förändringar här och nu som syns och märks. Både stora och små förhandlingar på arbetsplatsen.

Men Vänsterpartiet försvann aldrig helt från Ciczie Weidbys liv, och 2014 valde hon att kandidera till kommunfullmäktige hemma i Jönköping.

– Jag tyckte det skulle bli spännande. Även om politik kan vara trögt så kan saker och ting gå fort i kommunpolitiken. Det är någonting som finns nära till hands. Man känner de som jobbar i kommunen eller till exempel på det kommunala biblioteket. Jag visste vad för förslag man faktiskt kan lämna och vilka grejer som kan förändras hyfsat fort.

– Jag tror hela tiden att det här med att vilja göra en förändring är det jag alltid drivits av. Då kan det vara att förändra anslagen till biblioteket, men det kan också vara att förändra från en till två gratisfrukter på arbetsplatsen. Man märker hur ens förslag gör skillnad. Det tycker jag är kul.

Och riksdagsarbetet har redan visat sig vara lika roligt, om än annorlunda. Ciczie Weidby hoppas på att kunna göra skillnad även här.

– Min önskan är att införa arbetstidsförkortning, heltid som norm och stärka facket medbestämmande, säger hon.

TEXT & FOTO: AGNES STUBER

En maskin för förändring

Amra Bajric

Krönikör

Vänsterpartiet växer så det knakar. Och även om ideologerna, socialisterna, kamraterna och aktivisterna är i majoritet, så finns det också islamister, rasister, antifeminister och klasshatande småborgare bland oss. En salig blandning och ett tvärsnitt av det svenska folket helt enkelt. Hur hanterar vi det som en rörelse? Ett parti är aldrig bättre än dess folk och folket är tyvärr sällan enbart goda eller onda. Hur mobiliserar vi alla och under vilken paroll?

Enas vi under feminismen? Antirasismen? Ska vi glömma bort klass för en sekund för att det kan te sig förlegat, som om det bara handlade om en manlig vit industriarbetare i blåställ från 1950-talet? Jag skulle vilja föreslå att den erfarenhet som enar de flesta i vårt parti är att vi måste arbeta för någon annan. Vi överlever alla av en lön, bidrag, eller pension. Vi lever villkorat, och på nåder. Det är vårt arbete som håller ihop det här samhället - vi är så många som är så starka - men ändå har vi så lite att säga till om. De som lever av vårt arbete bjuder politiker på lyxmiddagar på tu man hand, medan vi i bästa fall får vinka åt dem på TV. Sen har vi det som skiler oss åt också. Och det måste vi hantera.

Att vara en del av ett parti kan ibland vara som en jobbisklättträff. Någon säger något dumt, stämningen blir ansträngd, och dagordningen drar ut på tiden. Trots det som förenar så har vi många olika åsikter. I min familj är vi alla mer eller mindre socialister - det vill säga, vi röstar rött och tror på fördelningspolitik. Men där slutar likheterna. Min moster talar upprört på varje släktsammankomst om att Tito tog all mark vi ägde (där sjukhus, vårdcentraler, dagis och skolor sen byggdes), samtidigt som hon rasar över stafettläkare och deras skyhöga arvoden. Min andra moster deklarerar att facket är dött och passé, att ingen där gör något, men ringer dem samtidigt stup i kvarten vid konflikt på sitt arbete. Någon av släktingarna gnäller om att "utbildningsnivån på alla dom som kommer hit nu är mycket

lägre än hos oss bosnier". Det är alltid användbart med selektiv minnesförlust när en själv inte längre är den som blir jagad av nazister med glåpord som "muslimjävlar" slängda efter sig.

Partiarbete är ofta en lycka - känslan av att träffa människor ute i samhället, göra förändring tillsammans är kraftfullt och binder oss samman. De som varit med om en enorm folklig demonstration har ett minne för livet, en känsla av att ha varit del av något

"Genom den gemensamma kampen kan vi ändra våra åsikter och i förlängningen samhället."

livsomvälvande, något historiskt. Men vi måste också förvalta den energin i alla lägen, för det där fantastiska ögonblicket sker inte hela tiden.

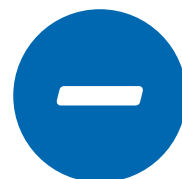
Folk kommer inte till partiet som färdiga socialister - de skapas, genom att uppleva samhällsförändringens kraft. Nej, vi ska inte godta mobbning, eller trakasserier. Det finns en gräns, men den måste vara generös. Vi måste kunna jobba med varandra och se att varje människa kommer med sitt eget bagage som hen inte kan slänga ut genom fönstret i ett kast. Barlasten måste kastas överbord bit för bit. Ni förstår, ett parti är, förutom som en familj, en maskin för förändring. Både för samhället och individen. Genom den gemensamma kampen kan vi ändra våra åsikter och i förlängningen samhället.

Så gå ut och känn förändringens kraft, kära kamrater. Se bara till att er föreningsordförande inte blir lika pinsamt berusad som din rödbrusiga morbror varje släktemiddag.

Växande V

Att partiet växer!
Välkommen alla
nya kamrater och
medlemmar!

Blå landsting

Att vi inte lyckades
rädda Sveriges
landsting från att bli
Alliansstyrda ännu
en mandatperiod.

	SLAG- ORD	BE- DÖMER	↙	SPRING- AR- SPRING	STIGER OM VÅREN	PÅBUD	KORT KORT		
	NÅGOT ATT BITA I	↙							
	FIXADE MUSIK								
	KULTI- VATOR		MINDRE TILL- MÖTES- GÅENDE						
	↘				SYMFO- NIROCK		HON I LADAN		
	M / XX		TRE- KVARTS UNGE	BASKER TACKEL & TÅG					
	HÖVDING SOM KULLE					GOTHAM- DELIN- KVENT			
↓	HAR ALLTING	↙	LEVA UPP CHIC SOM SPÅCK	GBG- GÅNG	↙	AX- PLOCK	LIGGA I LILA	↙	LEDER I LÅNGA LOPPET
			▶			▶			
ÄR ÄVEN ETT SPOTT I HAVET						JÖKEL- GRUS TA DET LUGNT			
TÄNKAR- EN I KÖNIGS- BERG		RYKTE DRAMA KING					VÅDRAR HÅLLA HÖGT		
↘				BITAR ADJÖ TILL MESSI				NÅGON EXTRA RAD	PATRON GJORDE HÅKTAD DIT
SERVER- AS SIST PIECKS DOMÄN				MÅTTA VARIÉTÉ			↙	HAN MED ROLIGA MÖSSAN AKTIV	
↘			RAKT PÅ SAK						SOLO (MEN INTE CHEWIE)
BRAHES HOLME	GRÄNS- DRAG FAST PLAST					FINNS NÅR DET FATTAS SAMLAD		GÖR OPUS	
↘			HETTE EN MAN INRE HU- VUDLED			NIMBUS	TAR FÖR SIG		ÅKER MED
PAUL DAVID HEWSON		HON I VALHALL BEST- LOCH					↙	DRAMA KING 2	EN RIKTIG STJÄRNA
↘				SOV- RUM	SÄLJER KONSER- VERAD GRÖT?	↙	JOBBAR NATT 2 ÅR 15		↙
HÄVS- NYMFER KNEP SOM KANT					↙			UNDER ELIZA- BETH	FÅGEL UT- ÅN FLYKT ÖREBRO- PAPPER
↘				AVFALL		OSVAL LOKAL			X- FAKTORN
VAR VERNES KURIR			↘				TRUST		

aurgrunn
@live.se

VINN EN BOK! Lös korsordet innan 1/12 och skicka in lösningen till oss. **Skriv också vad du tycker** om detta nummer - vad är bra och vad behöver vi tänka på? Rätt lösning och bästa recension av det här numret vinner. Adressen hittar du på sida 2. Du kan vinna: *Krukväxter för alla* av Agnes Stuber och *Kärlekens antarktis* av Sara Stridsberg. Skriv vilken bok du önskar!

Klimatförändringarna är redan här. Dess effekter slår hårdast mot utvecklingsländer och fattiga. Rött går igenom vad som behöver göras för att stoppa den negativa utvecklingen.

~~Fossil politik~~

Rädda klimatet

Sommaren 2018 var rekordvarm på många platser på norra halvklotet. I Sverige höll sig temperaturen i stora delar av landet stadigt över 30 grader. En ihållande torka slog hårt mot bönder och orsakade förödande skogsbränder på många håll. Svenskarna fick på allvar uppleva en försmak av vad ett förändrat klimat kan innebära. Människans påverkan på klimatet gör dock inte bara att temperaturen stiger, vädret blir också mer oförutsägbart och extremt, vilket lika gärna kan innebära kraftiga stormar och skyfall som långvariga torrperioder.

Sådana extrema väderhändelser kan komma att orsaka en lång rad problem för oss här i Sverige, men de allvarligaste konsekvenserna kommer troligtvis att drabba andra delar av världen. Beräkningar gjorda av FN:s klimatpanel IPCC visar att havsnivån kan stiga med en meter fram till år 2100, vilket kommer att lägga tätbefolkade områden, såsom delar av Bangladesh, under vatten. Människor i Mellanöstern och Afrika, som redan idag är hårt drabbade av torka och svält, kommer att få det ännu

svårare i framtiden. Allt detta riskerar att leda till flyktingströmmar av aldrig tidigare skådad omfattning. En uppskattning från Världsbanken talar om att så många som 143 miljoner människor kan befinna sig på flykt till följd av klimatförändringarna år 2050, att jämföra med det totala antalet flyktingar idag, som uppgår till 68 miljoner personer. Klimatförändringarna påverkar oss alla, men de slår först och hårdast mot redan utsatta länder och mot de delar av befolkningen som har bidragit allra minst till att orsaka problemen.

I takt med att klimatförändringarna förvärras kommer konsekvenserna även att bli alltmer kännbara även för oss här i Sverige. Fler och fler forskare talar idag också om risken för tröskeffekter, vilket innebär att klimatförändringarna, när vi nått en viss nivå av uppvärmning, kan skena iväg bortom kontroll. Det skulle göra stora delar av jorden obebodligt och orsaka en storskalig samhällskollaps. Om utvecklingen fortsätter som idag kan det ske redan detta århundrade, alltså under dagens ungdomars livstid. ▶

Ingen vet säkert var gränsen går då vi kommer att tappa kontrollen, men i oktober 2018 presenterade IPCC en fördjupad rapport som visar att skillnaden mellan 1,5 grader och 2 graders uppvärmning är väsentlig, och risken ökar att vi når tröskeffekter bortom vilka utvecklingen hos vissa delar av klimatsystemet inte längre går att vända. Skillnaden i temperaturökning innebär även att ytterligare hundratals miljoner människor drabbas av negativa klimateffekter i form av fattigdom och värmeböljor.

Klimatförändringarna kan hejdas, men inte dras tillbaka

De klimatförändringar vi upplever nu är en konsekvens av den globala uppvärmning som redan skett till följd av mänsklighetens utsläpp av växthusgaser. Merparten av dessa växthusgaser kommer att finnas kvar i atmosfären under lång tid framöver och det är därför få som tror att vi kan rulla tillbaka utvecklingen och återställa klimatet. Fokus för klimatpolitiken, både i Sverige och internationellt, är därför att minimera skadorna genom att snabbt minska utsläppen av växthusgaser.

FN:s klimatförhandlingar fastställde genom Parisavtalet* 2015 att uppvärmningen ska stanna väl under två grader, helst vid 1,5 grader. Redan idag har den globala medeltemperaturen ökat med omkring en grad jämfört med tiden innan den industriella revolutionen,

Ordlista

***Parisavtalet**

I december 2015 enades världens länder om ett nytt klimatavtal. 2017 bestämde sig USA för att lämna Parisavtalet.

Källa: Forskningsinstitutet MCC

***Oljepalmer**

Ur oljepalmens frukter utvinns palmolja som används i många livsmedel.

***Fossila bränslen**

Hit räknas naturgas, råolja och kol.

så tiden rinner snabbt iväg. 2017 enades alla riksdagspartier utom Sverigedemokraterna om ett klimatpolitiskt ramverk som innebär att utsläppen inom Sverige senast år 2045 ska vara 85 procent lägre än utsläppen år 1990. Resten av utsläppen får kompenseras på olika sätt, exempelvis genom investeringar i klimatprojekt i andra länder. Vänsterpartiet ställde sig bakom ramverket, men ville gå längre och har föreslagit ett mål om nollutsläpp av växthusgaser senast år 2040, enbart genom utsläppsminskningar inom landet.

Vi måste dock minnas att det viktigaste inte är när utsläppen är nere på noll utan hur stora de totala utsläppen är. Att fortsätta med dagens utsläppsnivåer i väntan på att ny revolutionerande teknik i framtiden ska göra att utsläppen då snabbt minskar till noll är inte en framkomlig väg.

Mänskligheten står vid ett vägskäl. Vi har fortfarande möjlighet att avvärja klimatförändringarnas värsta konsekvenser genom en snabb omställning, där utsläppen fasas ut de närmsta årtiondena. Samtidigt går de internationella klimatförhandlingarna trögt och världssamfundet har hittills inte kunnat enas om verkningfulla åtgärder. De företag som tjänar pengar på utvinning av fossila bränslen har genom sina lobbyister ett fortsatt stort inflytande över klimatförhandlingarna och världens regeringar. De motarbetar klimatomställningen med alla medel.

Mot dem står de progressiva politiker som tillsammans med miljörörelsen kämpar för vår gemensamma framtid. Många aktörer arbetar för att minska utsläppen, men dessa initiativ måste skalas upp för att vända utvecklingen.

Storskalig omställning av samhället krävs

När lösningar på klimatkrisen diskuteras i media kan det låta som att om vi alla bara fattade lite bättre beslut i vardagen för att minska våra utsläpp skulle problemen snart vara ur världen. Ju fler som väljer att göra det desto bättre. Men för att få till de stora utsläppsminskningar som krävs behövs radikala politiska beslut som tvingar näringslivet i en bättre riktning, ställer om den offentliga sektorn och skapar förutsättningar för oss alla att leva klimatsmart. Enligt FN:s klimatpanel IPCC är de viktigaste källorna till växthusgasutsläpp på global nivå el- och värmeproduktion (25 procent); jordbruk, skogsbruk och annan markanvändning (24 procent); industrier (21 procent) och transporter (14 procent).

Förbränning av fossila bränslen som kol, olja och gas står fortfarande för merparten av energiproduktionen i världen. I Sverige är detta ett mindre problem eftersom el här främst produceras med vattenkraft och kärnkraft och fjärrvärme med biobränslen har ersatt olja och kol för uppvärmning. Det finns dock fortfarande lokala exempel på fossileldade kraftverk även i Sverige.

Skogsskövling är en av de största källorna till växthusgasutsläpp. Växande skog tar upp koldioxid från atmosfären och lagrar kol både i marken och i själva träden. Om skogen avverkas beror tillskottet av koldioxid till atmosfären på vad träden används till. Bygger vi hus av dem kan kolet som finns i träet lagras under lång tid framöver, medan kolet i trä som används till papper eller bränsle snart släpps ut i luften. Skogsavverkning bidrar också till klimatförändringarna genom att det kol som finns lagrat i marken bryts ned och går upp i atmosfären. På vissa håll i världen bränns skogar ned eller avverkas för att göra plats för betesmark till köttdjur eller plantager för exempelvis oljepalmer* eller sojaböner. Skogsbränderna släpper ut stora mängder koldioxid och om marken sedan används för boskap bidrar det ännu mer till utsläppen genom de metanutsläpp som sker till följd av djurens matsmältning. Mycket av den palmolja och soja som odlas används också till djurfoder. Om världens jordbruksmark istället hade använts för att odla grödor som direkt blivit mat till människor istället för att ta omvägen via djur hade långt mindre arealer krävts för att producera tillräckligt med mat. Jord- och skogsbruk är idag också de största orsakerna till att arter utrotas och mångfalden i naturen minskar. ▶

FALSKT

"Under Alliansen minskade utsläppen och tillväxten steg."¹

Rickard Nordin (C), klimat- och energipolitisk talesperson

Det stämmer bara om vi endast ser till de utsläpp som sker inom Sveriges gränser, inte om vi räknar in de utsläpp som sker till följd av svenskars konsumtion av varor som produceras utomlands.

Källa: Naturvårdsverket

FALSKT

"Kött hotar inte klimatet."²

Gunilla Druve Jansson, med flera centerpartister från Västsverige

Enligt Jordbruksverket orsakar produktionen av animaliska produkter ungefär 15 procent av växthusgasutsläppen i världen.

NJA

"Sveriges klimatarbete ligger i framkant."³

Janine Alm Ericson (MP), ekonomiskpolitisk talesperson

Sverige ses internationellt ofta som ett föregångsland på klimat- och miljöområdet. Men samtidigt som vi har minskat utsläppen av växthusgaser nationellt sedan slutet av 1990-talet har de utsläpp vi orsakar i andra länder ökat med nästan 50 procent under samma period.

Källa: SCB

FALSKT

"Att göra politik av sommarens bränder och torka är inte seriöst. Det är den värsta sortens populism."⁴

Jimmie Åkesson (SD)

Extrema väderhändelser såsom torka ökar i klimatförändringarnas spår. Det är också så att den långsiktiga trenden är att det blir allt varmare. Källa: WMO

FALSKT

"Grön överklass skuldbelägger folks resande. Men det finns ingenting som tyder på att flygandet kommer att minska. Föraktet som nu sprids skadar förutsättningarna för industrin att utveckla nya utsläppsfria alternativ."⁵

Sara Skyttedal (KD)

För det första finns ingen grön överklass – de rikaste är de som flyger mest och en stor majoritet av världens befolkning har aldrig satt sin fot i ett flygplan. För det andra finns i dagsläget ingen möjlighet att minska utsläppen från flyget utan att flygresandet minskar.

Källa: KTH och Chalmers

1. www.svt.se/opinion/utslappen-okar-med-miljopartiet-vid-makten

2. www.expressen.se/gt/debatt-gt/kott-hotar-inte-klimatet

3. <https://goteborg.etc.se/debatt/darfor-satsar-vi-miljarder-pa-miljon>

4. www.nyheter24.se/maktkamp24/91272-jimmie-akesson-jag-ar-inte-nagon-expert-pa-vader

5. www.expressen.se/debatt/ta-flyget-till-thailand-for-klimatets-skull

Utsläppen från industrier kommer dels från förbränning av fossila bränslen* för att driva produktionsprocesserna i alla sorters industrier, dels från de kemiska omvandlingar som sker i vissa typer av tillverkning där växthusgaser släpps ut som restprodukt. De största utsläppen i Sverige är stålverk, där kol används för att tillverka stål av järnmalm; cementfabriker, där koldioxid släpps ut i luften då kalksten omvandlas till cement (den viktigaste beståndsdelen i betong); och raffinaderier, som tillverkar bensin och diesel av olja.

Den absoluta merparten av världens transporter till lands, till sjöss och i luften, drivs av fossila bränslen. I Sverige står inrikes transporter för en tredjedel av utsläppen, varav den allra största delen kommer från vägtrafik såsom bilar och lastbilar. Till det kommer utsläppen från utrikes flyg och sjöfart som har ökat kraftigt de senaste decennierna, men som inte räknas till något lands nationella utsläpp. Enligt Naturvårdsverket är utsläppen från svenskar internationella flygresor lika stora som utsläppen från all bilkörning i Sverige.

För att hejda klimatförändringarna krävs att alla dessa utsläpp minskar och på sikt försvinner helt. Fossila bränslen måste fasas ut och ersättas med förnybar energi som vindkraft, solenergi och biobränslen. Nya industriella processer som inte ger upphov till utsläpp av växthusgaser måste utvecklas. Jord- och skogsbruket måste ställas om så att det bidrar till att ta upp och binda växthusgaser från atmosfären snarare än att förvärra problemen genom ytterligare utsläpp.

Positiva trender finns, men det ekonomiska systemet sätter käppar i hjulet

Det finns vissa tendenser som tyder på att vi kan vara på väg åt rätt håll. I Sverige har köttkonsumtionen

**Klimatet
är i lika hög grad
en fråga om rättvisa
och jämlikhet som
en miljöfråga.**

för första gången på flera decennier börjat minska. Allt fler länder väljer att fasa ut nyförsäljning och produktion av fossilbilar och runtom i världen byggs förnybar energi ut i snabb takt. Men i dagsläget är det svårt att se en synkroniserad rörelse för klimatomställningen. Istället ökar användningen av fossila bränslen, vilket gör att vi hittills inte har sett någon varaktig minskning av växthusgasutsläppen.

För att skapa ett hållbart samhälle behöver vi minska användningen av naturresurser och energi genom effektivare produktionsprocesser, minskat transportbehov och ändrade konsumtions- och matvanor. Det ekonomiska system vi lever i är tätt sammankopplat med vår klimatpåverkan. Det är också tätt länkat till ojämlikheten i samhället, där det framför allt är vi som bor i utvecklade länder som behöver ändra våra vanor.

Vi har idag stora skillnader i utsläppsnivåer mellan rika och fattiga och mellan män och kvinnor. Genom sina energislukande livsstilar med mycket bilkörning och hög köttkonsumtion orsakar rika män de största växthusgasutsläppen, samtidigt som de som drabbas först och hårdast av klimatförändringarna är fattiga och kvinnor i utvecklingsländer. Detta ofta till följd av den torka och de naturkatastrofer som kommer i klimatkrisens spår. På så sätt är klimatet i lika hög grad en fråga om rättvisa och jämlikhet som en miljöfråga. Det är också därför den brittiska ekonomen Kate Raworth menar att strävan efter ständig tillväxt måste bytas ut mot en strävan efter att skapa ett jämlikt samhälle, där alla människor får sina grundläggande behov uppfyllda samtidigt som vi håller oss inom ramarna för vad planeten klarar av. Endast så kan vi lösa klimatkrisen.

TEXT: ANDREA SÖDERBLOM-TAY

ILLUSTRATION: ISABEL FAHLÉN

Engagera dig!

Vill du engagera dig i Vänsterpartiets miljö- och klimatnätverk? Mer information hittar du här: www.miljovanstern.wordpress.com

Klimatförslag från V

Kommentar av

Jens Holm,
riksdagsledamot
för Vänsterpartiet

Förbjud nybilsförsäljningen av fossildrivna bilar till år 2025

– Det skulle driva på en transformation av hela transportsektorn främst mot elektrifiering och förnybara drivmedel.

Ta bort subventioner till fossilindustrin

– Ekonomin är dopad på olja och kol. I statsbudgeten finns miljöskadliga subventioner för resor med bil. I dag görs största delen av reseavdrag med bil här i Stockholm. Det behöver göras om så att vi istället prioriterar en utbyggd kollektivtrafik och de som bor i glesbygd.

– Varje svensk betalar nästan 1 000 kronor i subvention till flyget varje år. Det handlar om att flyget inte betalar skatt och att utrikesflyget betalar noll procent i moms för sina biljetter, samt om subventioner till flygplatser runt om i Sverige. Vi behöver göra oss av med alla subventioner som göder ökade utsläpp och se till att alla pengar investeras i det som är hållbart.

Inrätta en statlig grön investeringsbank

– Den ska leda klimatomställningen med investeringar i projekt som snabbt minskar Sveriges utsläpp. Att ställa om kostar mycket pengar. Där behöver vi hitta pengar, och mobilisera kapital. Storbritannien införde en grön investeringsbank som har fungerat fantastiskt bra. Vi vill göra något liknande i Sverige, men ännu bättre.

Ha ett mål för minskad köttkonsumtion

– Som ett första steg vill vi minska köttätandet med 25 procent till år 2025. Därför behöver vi se till att den mat som serveras i offentlig sektor oftare är växtbaserad. Animalieindustrin är kraftigt subventionerad, vilket gynnar en ökad och ohållbar köttkonsumtion. Under en initial period kan vi tänka oss att istället ge stöd till att ta fram nya former av växtbaserade livsmedel.

Publicerad. Fotografen Severus Tenenbaum är född 1984 i Östersund. Hon har gett ut två fotoböcker på Modernista, *Emotions* med förord av Bodil Malmsten och *Suspended*, båda är formgivna av Lars Sundh. Under augusti-september i år ställdes bilderna på detta uppslag ut för Vänsterpartiets del på Fotografiska i Stockholm.

Severus tips för bättre foton

Fotografen Severus Tenenbaums fotografier ställdes å Vänsterpartiets vägnar ut på Fotografiska strax innan valet. Vi har bett henne lista några tips på hur du som nybörjare kan komma igång med fotandet.

1. Strunta i perfektion och fundera inte över om du gör allt "som man ska". Det finns massor av tekniskt perfekta bilder – som ändå kan vara supertråkiga.

2. För mig finns det andra aspekter som väger in om en bild är bra: Ögonblick, känsla, hur fotografen valt att fånga ljuset.

Att hitta ett personligt uttryck låter nog svårare än det egentligen är – jobba med det du har.

3. Du behöver inte en massa prylar för att öva upp fotoögat.

Du behöver inte resa utomlands (även om jag själv är sugen på att ta tåget till Köpenhamn för en fotoweekend snart).

4. Vad kan du se på ett nytt sätt runt omkring dig?

Mina bästa bilder har tagits på väg hem från skolan med mina barn eller på baksidan av huset. Det enda du inte kommer ifrån är att ha med dig kameran, och att du kan hantera den snabbt nog så du inte missar en bra bild. Ställ in på autofocus och kör på.

5. Du kommer lära dig mer allt eftersom. Viktigast är att hitta hur roligt det är att leka med kameran och ljuset. Livet är inte perfekt och jag tycker att bilder får mer liv om de inte är för perfekta helt enkelt.

En krispig, suddig och lite för mörk bild kan ha sin plats i ett berättande och ge dig den känsla du är ute efter att fånga. Allt behöver inte se ut som en ljus Instagrambild, där ser allt lätt likadant ut. Det funkar ibland, men inte alltid.

6. Variation är bra. Lek och våga testa dig fram med din kamera – och använd ett redigeringsprogram som du gillar.

Börja fota!

DIY

Välj kamera

Är du helt nybörjare kan det vara en bra idé att inte köpa den största, dyraste kameran direkt. Spegelreflexkameror är överlag bäst. Köp en lämplig för amatörfotografering och med ett objektiv anpassat till vad du vill fota. Har du tänkt ta mycket porträtt ska du ha ett objektiv med normalobjektiv eller teleobjektiv (mellan 50-100mm). Vill du fota mycket natur och landskap är det bättre med ett vidvinkelobjektiv som får med mer av landskapet (mellan 14-35mm). Ett riktigt bra allroundobjektiv funkar också, till exempel Canons 24-70mm, observera att det enbart fungerar på Canons kamerahus.

Bra kameramärken är Canon och Nikon, som har allt från enkla amatorkameror till proffskameror, alla i bra kvalitet. Stirra dig inte blind på megapixlar. Ska du inte ta en bild som ska täcka en hel fasad räcker gott och väl de normala antalet megapixlar (mellan 10-20).

Ofta kan du hitta riktigt bra använda kameror till ett billigare pris på auktionssidor eller till exempel Fotosidan.se under deras köp/sälj-sida.

Gå en kurs

Det finns flera fotokurser du kan gå på för en liten peng, både i höst/vinter och under vårterminen.

Bland andra erbjuder ABF kurser på olika nivåer runtom i landet.

Moderskeppet.se har onlinekurser för den som hellre tar kursen hemifrån. En del av dessa är gratis, och det finns också mycket bra att hitta på Youtube.

Prova på analogt

Ta ditt fotande lite längre och gör det analogt! Det finns både kurser och bra guider på Youtube i analogt fotande. På second hand-butiker finns point-and-shoot-kameror för en spottstyver eller inskaffa en bättre kamera för någon tusenlapp. Lär dig framkalla eller lämna in på en fotobutik!

Tips!

Börja fota med mobilen! Använd appar som Snapseed eller Afterlight för fina filter och redigering.

Peter Birro:

"Vi behöver kultur som skaver"

Peter Birro är orolig. För Sverige och för vänstern. Med en socialdemokrati som går till höger landar ett stort ansvar på Vänsterpartiets axlar.

Dagen efter det italienska valet 4 mars i år pryddes den italienska tidningen La Stampa förstasida av rubriken "Italien är oregerbart". "Osäkra Italien, svårt att styra", hette det på Il Messaggeros framsida. Il tempo toppade med "Högermitten störst, Femstjärnerörelsen i uppsving. Men det finns ingen majoritet: Vilken röra." Men en regering blev det – där högerextremisterna bestämmer nästan allt.

– Det påminner skrämmande mycket om Sverige. Nu måste vi göra allt vi kan för att Sverige verkligen ska ta en annan väg, säger Peter Birro, den svensk-italienske manusförfattaren bakom TV-serier som *Hammarkullen* och *Upp till kamp*.

Peter Birro gick med i det italienska kommunistpartiet som 15-åring och har hela livet varit passionerat engagerad till vänster, både i italiensk och svensk politik. Idag kallar han sig demokratisk socialist.

– De flesta vet nog genom de filmer och TV-serier jag gjort att jag är progressiv och står till vänster, försvaret upproret och utsatta grupper. Men ett rent politiskt ställningstagande har jag kanske inte gjort förrän nu. Läget i Sverige är så allvarligt att det är en plikt att börja uttala mig om vad jag tycker om saker och ting.

Italien hade en av Europas största vänstervågor efter andra världskriget, men i gamla röda områden som Bologna är det nu Lega, Salvinis xenofobiska rasistparti, som tar hem arbetarklassens röster.

– Familjer som tidigare röstade rött röstar nu så blått att det nästan är svart, säger Peter Birro.

– Precis såhär kan det ju bli i Sverige, om inte vänstern agerar, säger han och fortsätter:

– Det är så viktigt att det finns en stark och levande vänsterrörelse, som kan erbjuda en alternativ berättelse och ge andra perspektiv. Det finns saker vi behöver göra med flyktinginvandringen, men det är inte den som är vårt huvudproblem i Sverige utan det är att vi har en resursfördelning som är helt sjuk. Vi har ett helt oanständigt klassamhälle, som bara blir mer och mer orättvist. Socialdemokraterna vågar inte prata om det här. Vänsterpartiet är det enda riksdagspartiet som gör det, säger Peter.

Ett nytt politiskt landskap

Han menar att Socialdemokraternas högersväng har öppnat upp för ett nytt politiskt landskap.

– I och med att Socialdemokraterna och fackföreningsrörelsen glidit åt höger har Vänsterpartiet

1966 Föds i Västra Frölunda i Göteborg.

1989 Startar punkbandet The Christer Petterssons tillsammans med bland annat brorsan Marcus Birro.

1995 Dottern Nastassia föds.

1997 Slår igenom med TV-serien *Hammarkullen*.

- De flesta vet nog genom de filmer och TV-serier jag gjort att jag står till vänster. Men ett rent politiskt ställningstagande har jag kanske inte gjort förrän nu.

2005 Tilldelas Hoola Bandoola Bands pris till Björn Afzelius minne.

2007 TV-serien *Upp till kamp* sänds på SVT.

2013 Gifter sig med Christina Jeurling Birro.

*"Jag säger
det hela
tiden till
mina barn,
att du mås-
te hitta din
passion.
Det räddar
livet på en."*

blivit viktigare. Jag tycker dock att Vänsterpartiets syn på EU är felaktig. Sverige ska absolut inte gå ut ur EU. Tvärtom. I Italien pratar man om att det enda sättet att rädda Europa från de högerextrema nationalistiska krafterna, som växer sig allt starkare i många europeiska länder, är att de demokratiska krafterna och vänstern i hela Europa tar upp kampen tillsammans. Att isolera sig är självmord som det ser ut idag.

– Salvini, Orbán, Le Pen och de andra, siktar på att vinna valet till EU-parlamentet i maj och sedan förgöra Europa som vi känner det. Steve Bannon är en av arkitekterna bakom denna plan. Det vore en katastrof, vars konsekvenser är svåra att överblicka.

Han är också djupt kritisk till att arbetarrörelsen försummat sin gamla folkbildningstradition, som gett möjlighet att läsa av, genomskåda och tolka systemet, för att kunna förändra det. Där kommer också kulturen in.

– Arbetarrörelsen har abdikerat från rollen att också bilda, ge en alternativ bild av vad som händer i samhället. Man måste ge människor instrumenten att förstå och tolka sin samtid, men det är bortlagt, menar Peter Birro.

Kulturpolitik på undantag

Om vi från vänsterhåll vill ge medborgare reella möjligheter att genomskåda systemet, att inte bara ta sin plats som en kugge i hjulet, utan faktiskt förändra det utifrån en underordnad roll ekonomiskt, så krävs en kraftfull satsning på både utbildning och kultur, betonar Peter Birro:

– Kulturpolitiken har ju satts på undantag hur länge som helst av arbetarrörelsen, och utan kultur så har vi inga instrument kvar. Då har vi bara att kapitulera inför det narrativ som de som har makten ger dig. De enda som talar om kultur är faktiskt Sverigedemokraterna. Och deras kultursyn är inte bara rasistisk, utan också jävligt farlig. All form av kultur som provocerar, upprör och ställer obekväma frågor ska stoppas. Public service ska monteras ned. Men nu mer än nånsin behöver vi kultur som skaver, upprör och utmanar.

– Det är som Aaron Sorkin (manusförfattare till bland annat *Vita huset* och *Social Network*, reds anm.) sa: "Education is the silver bullet". Och då kan man lägga till kultur. Har du den silverkulan kan du döda vampyren, det vill säga bristen på kunskap, det

som tar ifrån dig möjligheten att se igenom propagandan och förändra ditt liv.

Peter Birro understryker att han själv aldrig hade kommit någonstans i sitt liv om han inte hade upptäckt kulturen;

– Det var Ingmar Bergman, Fellini, Strindberg när jag var 10, 11, 13 år. Det var fönster som slogs upp emot världen för mig där i Angered. Det gav mig nycklar till en värld som var mycket större än den jag levde i med mina kompisar.

Hittade skrivandet och filmen

Som barn gömde sig Peter Birro bakom soffan i vardagsrummet och smygtittade när föräldrarna såg Bergmans *Smultronstället*.

– Det finns en scen där Viktor Sjöström drömmer att han går på en gata och det är en klocka utan visare och en häst i sken med likvagn efter sig. Kistan ramlar av och locket öppnas och det är han själv som ligger där och försöker dra ner sig själv! Jag satt på biblioteket och läste Bergmans manus efter det. Utan kultur hade jag blivit något helt annat, om jag hade överlevt överhuvudtaget.

Många unga kan svaja och söka sitt uttryck länge, men Peter Birro hittade tidigt fram till det egna skrivandet, och till filmen. År 1984, efter att ha sett *Once upon a time in America* två gånger på samma dag, bestämde han sig på allvar för att bli manusförfattare.

– Jag säger det hela tiden till mina barn, att du måste hitta din passion. Det räddar livet på en, sen kan det vara vad fan som helst.

Nu har Peter Birro skrivit manus till den länge emotsedda filmen *438 dagar* om journalisten Martin Schibbys och fotografen Johan Perssons fångenskap i Etiopien, sedan de försökt att ta sig in i Ogaden och dokumentera hur den hänsynslösa jakten på olja drabbade människorna i provinsen. Filmen är nu färdiginspelad och kommer till de svenska biograferna hösten 2019. Huvudrollerna spelas av Gustaf Skarsgård och Matias Varela. Regisserar gör Jesper Ganslandt.

– Alla säger att de vill göra kvalitetsfilm i Sverige, men i praktiken är det många som är rädda eller ovilliga att satsa på en så politisk film. Vi fick avverka tre filmkonsulenter innan vi kunde göra filmen, det drog ut på tiden.

Filmen har dock blivit ännu mer aktuell genom fördröjningen, menar Peter Birro. Trump har kommit

Peter Birro blickar framåt. Nästa höst kommer filmen *438 dagar*, som han regisserat, om Martin Schibbye och Johan Persson.

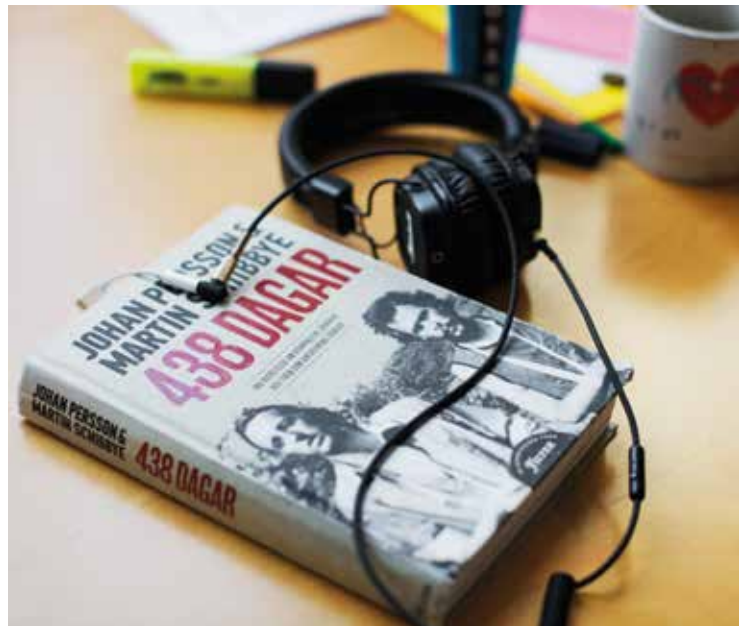
till makten, hotet mot journalister har ökat enormt i hela världen, plus hela problematiken med "fake news".

– Johan och Martin greps ju när de försökte att olagligt ta sig in i Ogaden och tvingades under fem dagar att göra en fejkdokumentär i öknen där de skulle bevisas som terrorister. De skulle stå bredvid lik och bli skenavrättade.

Han är kritisk till hur den svenska filmbranschen ser ut:

– Nu har det ju kommit en del bra svenska filmer de senaste åren, men i mycket är det fortfarande stora slätstrukna kommersiella produktioner eller smala konstfilmer som ingen ser, som får pengar. Om vi inte hade fått göra *438 dagar* skulle jag inte ha sett någon möjlighet att vara kvar och göra film i Sverige. Jag hade fått hitta på något annat.

TEXT: ÅSA MATTSSON
FOTO: AGNES STUBER

2013 Filmen *Monica Z* har premiär.

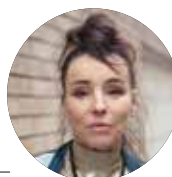

2014 Sonen Benjamin föds.

2018 Spelar in filmen *438 dagar*, om Martin Schibbyes och Johan Perssons fångenskap i Etiopien.

Recensioner

FOTO: LEOPARD FÖRLAG

- Våldtäkt handlar om makt. Jag hoppas att vi kan beskriva det så fult som det faktiskt är på scenen. Säger Lo Kauppi, som dramatiserar romanen *Män kan inte våldtas*, som sätts upp på Södra teatern i Stockholm.

Obehagligt om heroinets glömska

Kärlekens antarktis
Sara Stridsberg
(Albert Bonniers förlag)

BOK. Det är obehagligt att läsa Sara Stridsbergs *Kärlekens Antarktis*. Huvudpersonen Inni påminner om Catrin da Costa, en prostituerad heroinist som hittades styckmördad 1984. Med boken vill Stridsberg ge en röst åt den kvinna som avhumaniserats, medan världen diskuterat vilka män som är skyldiga till hennes död. Bokens Inni hittar tidigt i livet till heroinets glömska. Hon tappar kontakten med sin mamma och tvingas senare lämna ifrån sig sina barn. All ångest är gripbar och nära, det uppstår någon slags logik i varför Inni valde drogerna och döden framför livet.

Antihjälte utöver det vanliga

Gräns
John Ajvide Lindqvist
(Ordfront)

BOK. Ajvide Lindqvist berättar i en nätt liten novell på 80 sidor en historia där huvudpersonen är en för författaren typisk antihjälte. Tina är tulltjänsteman på en färjeterminal. Hon är en av de absolut bästa i landet, något utöver det vanliga - övernaturlig. Detta är den bärande delen i historien, som är en berättelse om oväntad kärlek, men också om djup tragik. Den som förväntar sig ytterligare en historia om zombier eller vampyrer kommer möjligen bli besviken, men något är det som inte är som vanligt här heller. *Gräns* har även filmatiserats, och går på bio under hösten.

Tornet
Regi: Mats Grorud

FILM. *Tornet* är en helt fantastiskt liten film. Genom Wardi och hennes gammelfarfar får vi följa livet i det palestinska flyktinglägret Bourj el-Barajne i Libanon. Eftersom farfadern är svårt sjuk gör han sitt bästa för att införliva sina minnen från livet i Palestina, den kaosartade flykten och motståndet mot Israel, i Wardi. På köpet får tittaren en pedagogiskt och känslomässigt berättad bit nutidshistoria.

BILD: NETFLIX

Disenchantment
Regi: Matt Groening, Josh Weinstein

SERIE. Skaparen av *Simpsons* har kommit ut med en ny serie. *Disenchantment* utspelar sig i en medeltida fantasi-värld där jättar, demoner, hippogriffer och alver är verklighet. Huvudkaraktären är prinsessan Bean som inte vill gifta sig och dricker för mycket. Serien är rolig och absurd. Det är också uppfriskande med en kvinnlig huvudkarakter, som inte är den typiska feminina karaktären man kan förvänta sig.

Har döden tagit något ifrån dig så ge det tillbaka
Naja Marie Aidt (W&W)

BOK. Boken är sorg, hat, oförståelse. För Naja Marie Aidt är språket otillräckligt. Skrivandet kan vara en läkande process, men jag är inte säker på att den hjälper henne. Hon vänder sig till andras erfarenheter av förlust och väver in det i sitt egna. Att kalla boken vacker är att håna henne. Döden är ful, smärtsam. Den berövade henne det finaste och denna bok är vad hon ger tillbaka till oss. Hon har förlorat sitt barn.

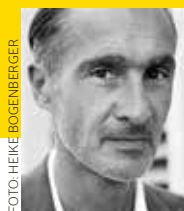
Se på oss nu
Geir Gulliksen (W&W)

BOK. Större delen av Geir Gulliksens roman *Se på oss nu* går rätt och slätt att beskriva som gubbsnusk. De delar som inte beskriver samlag mellan en 25-årig kvinna och en 55-årig man är dock intressanta och behandlar relationerna mellan en rad personer i medelåldern: Vad händer när den du är gift med blir intresserad av en annan, en yngre? Vem är du utan den andra? Intressanta frågor, som tyvärr drunknar i de oändliga sexskildringarna.

VINN EN BOK!

Skriv till oss vad du tyckte om det här numret av Rött. Adressen hittar du på sida 2. Vi lottar ut ett antal böcker, se vilka på sida 17.

Arios Fioretos.

Kärleksfokus med lösa konturer

Nelly B:s hjärta

Aris Fioretos (Norstedts)

BOK. "Jag hoppas verkligen att det inte är någon här inne som fortfarande flyger". Orden är författaren Aris Fioretos. Någon vecka tidigare har hans bok *Nelly B:s hjärta* utkommit. I den får vi möta Nelly B, Tysklands första kvinnliga aviatris, vars dåliga hjärta kombinerat med yrsel tvingar henne att stanna på marken. Där träffar hon Irma, som får Nellys värld att snurra på ett helt nytt sätt.

Detta är andra boken på rad som Fioretos skriver om ett kvinnligt öde. Senast var det Mary i militärjuntans Grekland, som vi fick följa när hon fångslades och sedan hölls fånge på en ö i Medelhavet. Här är det mellankrigstid och det som framför allt håller Nelly fången är hennes egen kropp, där hjärtat och hjärnan tycks spela henne ständiga spratt.

För boken är mycket kropp, det är som att alla ord är författade av ett dunkande, vibrerande hjärta, där Nelly och Irma lever på randen av tiden. Om inte allt för många år kommer Hitler att

ta makten och Weimarrepubliken bli ett minne blott. Men även om deras kärlek kommer att bannlysas och nazismen inom en snar framtid systematiskt kommer att rensa ut Hbtqw-personer är det inte det viktiga i boken, utan framför allt är det relationen mellan Nelly och Irma som är i fokus. Förälskelsen och den tortyr det kan innebära, hur det är att pendla mellan hopp och bråddjup.

Ju längre in i boken vi kommer desto lösare blir bokens konturer. I takt med att Nelly börjar bruka sina mediciner och "lugnande droppar" allt mer frikostigt försvinner världen runt om och läsaren vänds inåt, in i Nelly. Och ska man vara ärlig hade det nog varit bättre om Nelly stannat i luften, seglat högt över människorna och känt friheten det innebär. På så sätt är boken ett ode över en fossil tid.

Sammantaget är det en vacker bok, men lite själlös. Trots goda intentioner är det som att jag som läsare aldrig kommer Nelly in på huden.

FOTO: GÖRAN SEGEHOLM

Ellen Ekman och Elin Johansson.

Medvetet för både stora och små

Hemma hela sommaren

Elin Johansson och Ellen Ekman (Rabén & Sjögren)

BOK. *Hemma hela sommaren* är en fristående fortsättning på bilderboken *Veckan före barnbidraget* och skildrar hur ett sommarlov kan te sig för alla de barn som inte har möjlighet att åka till vattenland, på charterresa eller andra kostsamma aktiviteter. I boken gestaltas det vardagsnära på ett fint och insiktsfullt sätt, hela tiden med ett träffsäkert barnperspektiv. En bok för både liten och stor, som inte bara bidrar till en mer klassmedveten och inkluderande barnlitteratur, utan också visar på det meningsfulla och kärleksfulla i det lilla.

Europeiska förenade vänstern/Nordisk grön vänster
Parlamentariska gruppen - EUROPAPARLAMENTET

"Nu ökar möjligheterna att bygga ett starkt europeiskt vänstersamarbete"

I somras presenterade Vänsterpartiet, tillsammans med fem andra europeiska systerpartier, en deklaration för att gemensamt ta sig an vår tids stora utmaningar. Förhoppningen är att samarbetet ska stärka vänstern inför EU-valet.

Den gemensamma deklarationen har fått namnet "Now The People", fritt översatt till "Det är folkets tur nu". Tanken är att vänsterpartierna ska presentera gemensamma lösningar på frågor som skatteflykt, klimatförändringar, den otrygga arbetsmarknaden och attackerna mot flyktingars och kvinnors rättigheter.

Gemensamt för partierna är också att de är djupt EU-kritiska och avfärdar den marknadsliberala och överstatliga ekonomiska politik som förespråkas av EU:s institutioner.

I samarbetet ingår, förutom Vänsterpartiet, franska La France Insoumise, spanska Podemos, finska Vänsterförbundet, portugisiska Bloco de Esquerda och danska Enhedslisten. Fler partier väntas tillkomma.

Jonas Sjöstedt, varför är samarbetet med de andra vänsterpartierna viktigt?

– Det är vänstern som har lösningarna på ojämlikheten och klimatkrisen. Det är vi som har en politik för kvinnors rättigheter och för att bekämpa de oschyssta arbetsvillkoren och skatteflykten. Nu när många vänsterpartier i andra länder har blivit mer EU-kritiska så ökar möjligheterna att bygga ett starkt europeiskt vänstersamarbete.

– Vänstern är den viktigaste motkraften till den växande och auktoritära högernationalism vi ser i alltför många länder idag. Det är tydligt att vi behöver en annan politik än EU:s nuvarande marknadsliberalism för att sätta stopp för rasister och högernationalister. Vårt samarbete med andra vänsterpartier i Europa visar på inriktningen i en sådan politik.

Vänsterpartiets EU-parlamentariker Malin Björk och partiledare Jonas Sjöstedt.

Malin Björk, hur går samarbetet till rent konkret?

– Alla partier kommer att driva egna, nationella valkampanjer, men genom samarbetet vill vi identifiera gemensamma förändringar som vi vill driva igenom. Vi har redan påbörjat ett sådant arbete om skatteflykt. Längre fram kommer vi också att lyfta fram kampen för schysstare arbetsvillkor, klimat och feminism.

Hur är det att jobba med partier från andra länder?

– Det är klart att den politiska kulturen och kontexten skiljer sig åt mellan våra länder, men det finns en stor respekt för att vi är olika partier med olika historier samtidigt som vi har gemensamma mål om feminism, flyktingsolidaritet och klimatet. Skillnaderna överbryggs ganska lätt eftersom vi möts i kampen för ett mer jämlikt och demokratiskt Europa, och mot en alltmer militariserad EU-superstat som stänger sina gränser för människor på flykt.

Läs
deklartionen
på nästa sida.

Det är folkets tur nu!

Brysseldeklarationen, 27 juni 2018

Vi kommer att bekämpa social dumpning och istället arbeta för att säkra sociala rättigheter. Arbetstagarnas rätt till sociala skyddsnät genom lagar och kollektivavtal måste värderas högre än storföretagens fria rörlighet. Vi motsätter oss att arbetstagare ställs mot varandra. Istället ska vi ha en anpassning uppåt, för bästa möjliga standarder. Därför måste vi bryta med EU-fördragen och EU:s ekonomi- och finanspolitik. Ett europeiskt samarbete måste baseras på ett socialt protokoll som värderar schyssta arbetsvillkor och sociala rättigheter högre än den fria rörligheten för tjänster och kapital.

Vi kommer att kräva rättvisa skatte- och finanssystem. Den fria rörligheten för kapital kan inte prioriteras framför människors levnadsvillkor. Tillsammans kommer vi att stå upp mot skatteflykt och skatteparadis, både i och utanför EU. Vi kommer att arbeta tillsammans för att försäkra oss om en allmän insyn och ett offentligt ägande i banksektorn.

Vi kommer att kämpa mot klimatförändringarna och för ekologisk hållbarhet. Vi måste prioritera minskningen av växthusgaser. Därför måste vi bryta med EU:s marknadsbaserade lösningar på klimatförändringarna. Istället behöver vi klimatinriktade lösningar som baseras på statliga investeringar i ren och säker energi och i grön teknologi.

Vi kommer att stå upp för kvinnors rättigheter och jämställdhet. EU:s attacker på välfärdsstrukturer i många länder är ett hot mot jämställdheten och kvinnors rättigheter. Det måste stoppas. Vi måste se till att jämställdhetsperspektivet spelar en central roll i alla EU-beslut. Vi försvarar rätten till lagliga och säkra aborter och bekämpar alla former av könsbaserat våld.

Vi kräver en demokratisk och hållbar handelspolitik och motsätter oss EU:s frihandelsavtal. Storföretagens intressen får inte väga tyngre än demokratiska beslut som syftar till att skydda och stärka social, ekonomisk

och ekologisk hållbarhet. Därför måste klausuler som ger företag rätt att stämma länder för demokratiskt fattade beslut tas bort från alla EU:s handelsavtal.

Vi försvarar flyktingars rättigheter och motsätter oss Fästning Europa. Människor flyr på grund av krig, konflikt och fattigdom som ofta skapats av utländsk intervention och militaristisk politik i länder utanför

La France Insoumises partiledare Jean-Luc Mélenchon skriver under deklarationen "Det är folkets tur nu!" i Bryssel den 27 juni 2018.

EU. Europa måste vara en kontinent där människor som söker en tillflykt garanteras rättigheter och trygghet. Vi kommer att stå emot den främlingsfientliga och rasistiska politiken överallt där den hotar demokratin och människovärdet.

Vi kämpar för fred och nedrustning. Vi motsätter oss militariseringen av EU. Inga EU-pengar ska gå till upprustning. Vi vill ha ett verkkningsfullt förbud på vapenexport till diktaturer, till länder i krig och till länder som bryter mot de mänskliga rättigheterna. Vi kommer att kämpa emot EU:s nykoloniala utrikespolitik och utnyttjandet av andra länders naturtillgångar.

Läs hela deklarationen på Vänsterpartiet i EU:s hemsida: <http://eu.vansterpartiet.se/>

Att spara = snäll mot barn!

"Du är snäll! Vill ha källan!!!"
Men vad gräben fick var naturligtvis snäll.
Så bidaneför vet alla att bara
Spara kan klara att barnvakt vara.

Att slösa = spöa barn!!!

Sara Hansson 2018

